

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPSSNI
Sagsnr.: 1908507
Dok. nr.: 1022167
Dato: 05-11-2019

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[Samråd, torsdag den 31. oktober 2019]

Samrådstale til samråd B om regeringens prioriteter for psykiatrien

Samrådsspørgsmål B: *"Hvad kan ministeren oplyse om regeringens prioriteter og initiativer på psykiatriområdet?"*

Spørger: Jane Heitmann (V)

Svarudkast:

Tusind tak for spørgsmålet – jeg er helt enig med samrådsspørgeren. Det er et vigtigt område, vi skal have på dagsordenen - så tak for at sætte det på dagsordenen.

Min prioritet er klar. Og jeg ved - for det har jeg kunne konstatere i pressen og med samtale med hver enkelt af jer - at det er en prioritet, som vi deler. Og det er, at psykiatrien skal løftes!

Det er denne her regerings politik. Og det er, som jeg hører folketinget bredt, og med det niveau problemer er på, så omfattende, at der er behov for at løfte psykiatrien.

Og som spørgeren også redegør for i sin begrundelse, så står der i forståelsespapiret, der hedder *Retfærdig retning for Danmark*, at psykiatrien skal løftes med en 10-års plan for psykiatrien.

Det er jo ikke tilfældigt, at det står der. For det mener vi, er det rigtige redskab at tage i brug.

En 10-års plan, hvor vi vil sætte forpligtende mål om blandt andet at:

- mindske antallet af genindlæggelser
- nedbringe ventetiden
- øge gennemsnitslevealderen for borgere med psykisk sygdom

Og en 10-års plan, hvor vi derudover vil prioritere:

- Forebyggelse
- Sammenhængende tilbud
- Sengepladser i psykiatrien
- Gratis psykologhjælp til 6-24 årige med angst og depression

Det er nogle af de konkrete prioriteter i 10-års planen. Og jeg vil prøve at berøre tankerne, der ligger bag de prioriteter.

For det er helt afgørende, at vi gør det klart alle sammen, at løftet af psykiatrien, det skal og må være langsigtet med en samtidig anerkendelse af, at områdets udfordringer er store og komplekse.

Jeg har ikke endnu mødt udfordringer, som kan løses bare med et snuptag, når det gælder psykiatrien.

Derfor er jeg lige nu meget optaget af, at vi sammen får tilrettelagt en god og inddragende proces for en 10-års plan for psykiatrien.

For jeg må sige, når jeg taler med borgere, med medarbejdere og alle interessenter, så hører jeg, at psykiatrien i høj grad har brug for en plan, der sætter retningen for et løft af psykiatrien de næste 10 år.

Jeg har løbende møder, og i forgårs havde jeg møde med nogle af organisationerne på psykiatriområdet: Bedre Psykiatri, SIND og 'Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere' [LAP]. Alle dem – også de andre, jeg har haft møder med – peger på, at problemerne er velkendte. Det er løsningerne, som vi skal finde sammen.

Det går ikke bare at fortsætte på samme måde med de samme tiltag, som ikke er tilstrækkelige, og som ikke har gjort en tilstrækkelig forskel.

Og netop derfor er regeringens plan at lytte og inddrage, så vi så godt som vi kan – sammen med folketingets partier – skaber løsninger, der reelt løfter området både bredt, men også lokalt.

Og så må jeg sige, at det er en plan, som jeg meget gerne ser, at vi er fælles om. Og en plan, der holder langt mere end bare de næste fire år, som en satspuljeaftale normalt varer.

For psykiatrien har, hvis man skal være ærlig fra Christiansborgs side, på både godt og ondt været kendetegnet ved mange kortvarige projekter. Det tror jeg, at vi må sige, at vi i Folketinget har et bredt ansvar for. Der er jo gode viljer bag det hele, men det, der er med kortvarige projekter er, at de har jo en udløbsdato.

Og jeg siger ikke, at kortvarige projekter nødvendigvis er dårlige - slet ikke. Men de mange satspuljebevillinger har desværre også alt for ofte betydet, at gode projekter lukker ned, når finansieringen udløber.

Jeg synes, vi synes, at der har manglet en samlet plan for, hvordan vi samlet set får skabt en bedre psykiatri til gavn for borgere og medarbejdere.

Det ansvar må vi tage på os som politikere. Og tage ved lære af tidligere. Selvom det er fristende at lave puljer og mange små lappeløsninger, så ambitionen er altså denne - at vi i stedet tager solidt fat der, hvor udfordringerne er størst.

Altså sådan set at lappe hullerne i båden de steder, hvor der virkelig er behov, men samtidig har vi støt kurs fremad - hvis I forstår sådan et billede.

Selvfølgelig skal ressourcerne, vi har, bruges bedst muligt. Vi skal væk fra administrationstyranniet, som til tider, må man være ærlig, er fulgt med satspuljebevillingerne.

Jeg mener, at ressourcerne skal tilbage til kerneopgaven – nemlig at give den allerbedste behandling til nogle af vores mest udsatte borgere.

Jeg siger ikke, at der aldrig skal findes kortvarige projekter, det kan godt at lære af dem, men vi skal være sikre på, at vi får en langsigtet udvikling af psykiatrien, som har den samme kurs.

Og derfor vil jeg også sige, at jeg ikke kan sidde her og have alle svarene på, hvordan vi gør alle ting i dag. Det vigtigste i den proces, der lige nu er i gang, det er for mig at lytte og inddrage alle dem, der kender psykiatriens udfordringer og har bud på løsninger.

Og det gælder politikere, men selvfølgelig også fagfolk, medarbejdere og borgere, som sammen skal drøfte psykiatriens udfordringer, og hvilken retning vi ser for psykiatrien i de kommende 10 år efter, at vi har vedtaget planen.

Så i det arbejde vil vi selvfølgelig også tage ved lære af tidligere erfaringer med handlingsplaner.

Vi skal sørge for at få inddraget de medarbejdere, der lige nu - skal vi være ærlige og sige - løber rigtig stærkt mange steder, blandt andet fordi de ikke har nok kollegaer, som synes psykiatrien er en attraktiv arbejdsplads – så der er også et rekrutteringsspørgsmål.

Men vi skal også inddrage dem, det hele handler om – borgerne - som om nogen har kendskab til, hvor skoen trykker.

Men selvfølgelig også alle jer herinde i Folketinget, hvor der er en masse partier og ordførere, som virkelig brænder for psykiatrien.

Og derfor vil jeg gerne gentage det, jeg sagde, da jeg overtog ”nøglerne” til Sundheds- og Ældreministeriet fra min forgænger. Jeg sagde til hende, at jeg håbede psykiatrien kunne være et af de områder, hvor vi fremadrettet kan lave brede samarbejder – det fortjener området virkelig.

Jeg tror stadig på, at det her er et område, hvor vi ser langt mere ens på tingene, end vi har uenigheder.

Og den invitation gælder selvfølgelig bredt til hele Folketinget. Tallene kender vi jo godt, men jeg vil lige fremhæve, at når knap hver fjerde unge pige mellem 16 og 24 år oplever at have dårlig mental sundhed, så kan det ikke undgå at påvirke os alle sammen, både som politiker, men også de af os, der er forældre – jeg er selv far til to unge piger – så selvfølgelig påvirker det os.

Der er også alt for stor ulighed i sundhed, især hos mennesker med psykiske lidelser. Vi kan jo se, at vi i Danmark har en overdødelighed på 15-20 år blandt mennesker med psykiske lidelser.

Samtidig udsættes alt for mange psykiatriske patienter fortsat for tvang i psykiatrien. Faktisk er mere end hver femte indlagt voksen psykiatrisk patient berørt af tvang.

Det er tre eksempler på noget, der skriger på politisk handling. Og jeg tror faktisk også, at det er noget, vi alle sammen er enige om. Og der er også forsøgt at gøre noget, men det har ikke været nok – ikke tilstrækkeligt og heller ikke grundigt nok - må man jo så konstatere.

Angående tvang, så er det jo interessant at følge det område, for det er jo et område, hvor vi har bevist, at vi på tværs af Folketinget kan blive enige om den langsigtede retning for psykiatrien. For i 2014 var der et bredt flertal i Folketinget, der stillede sig bag den ambitiøse målsætning om at nedbringe tvangen i psykiatrien frem mod 2020.

Så kan man så se – hvordan går det så? Og man må bare sige, at på trods af de flotte målsætninger om at nedbringe tvang, så er virkeligheden, at vi langt fra i mål. Brugen af bæltefikseringer er faldet, det er selvfølgelig positivt, men til gengæld er den samlede brug af tvang i psykiatrien steget.

Det viser jo meget godt, at det er godt og klogt at genbesøge de gamle planer for at finde ud af, hvad man gjorde godt, og hvad man gjorde mindre godt.

Så lad os genoptage det gode samarbejde, så vi kan sikre en ambitiøs og stabil retning for psykiatriens udvikling. Og det er i fællesskab med os, med brugerne, pårørende, medarbejdere, men også med regioner og kommuner.

Og hvis man ser kommuner og regionsaftalen, så står det også direkte skrevet, at de vil blive inddraget i regeringens plan.

Så det jeg i hvert fald kan love er, at det ikke er sidste gang, vi skal snakke 10-års plan – vi kommer til at følge den helt til dørs.

Og jeg glæder mig til at komme i gang med samarbejdet.

Tak for ordet.